

Ferenc pápa

Uram, taníts imádkozni engem!

December 5-én a Szentatya az Úr imájáról, a Miatyánkról kezdett új katekézissorozatot a VI. Pál teremben tartott általános kihallgatás keretében. Arról elmélkedett, hogy Jézus is elengedhetetlennek tartotta az imát, rendszeresen imádkozott, mégpedig oly csodálatosan, hogy imádkozni tanítani kérték. Ferenc pápa katekézisének fordítását teljes terjedelmében közreadjuk.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok! Ma a Miatyánkról kezdünk katekézissorozatot.

Az evangéliumok nagyon eleven képeket festettek Jézusról mint az *ima emberéről*. Jézus imádkozott. Annak ellenére, hogy küldetése sürgette, sok ember ment utána, s kérte segítségét, Jézus szükségét érzi, hogy magányba vonuljon, és imádkozzon. Márk evangéliuma Jézus nyilvános szolgálatának kezdetétől beszámol erről (Mk 1,35). Jézus kafarnaumi működésének első napja nagy sikerrel zárul. Napnyugta után tömegével érkeznek a betegek a szállása ajtajához: a Messiás tanít és gyógyít. Beteljesednek az ősi jóvendőlések és sok szenvedő ember várakozásai: Jézus a közeli Isten, a bennünket megszabadító Isten. De az a tömeg még elenyésző a tömredék emberhez képest, akik majd a názáreti próféta köré gyülekeznek. Sok esetben tengernyi sokaságról van szó, Jézus pedig, Izrael reményének beteljesülése, akire vártak a népek, ott áll mindenek közepén.

Ő mégis kibújik körükből, nem válik túsává az emberek várakozásainak, akik immár vezetőjüknek választották. A vezetőket mindig fenyegeti a veszély, hogy túlságosan kötődnek az emberekhez, és nem tartanak távolságot. Jézus felismeri ezt, és nem válik az emberek túsává. Az első kafarnaumi estétől

kezdve megmutatja, hogy ő az eredeti Messiás. Lassan az éjszakának is vége, már hajnalodik, és a tanítványok még mindig keresik őt, de nem találják. Hová tűnt? Péter akad rá egy lakatlan helyen, teljesen imádságba merülve. Így szól hozzá: „Mindenkire téged keres” (Mk 1,37). Az egyértelmű siker megállapításának tűnik ez a határozott kijelentés, a küldetés eredményességét hangsúlyozza.

Jézus viszont azt mondja övéinek, hogy máshová kell mennie, nem az embereknek kell őt keresniük, hanem elsősorban neki kell keresnie másokat. Ezért nem táborozhat le, hanem tovább kell zárándokolnia Galilea útjain (Mk 1,38–39). Az Atya felé is zárándokol: az imában. Az ima útját járja. Jézus imádkozik.

Minden az ima éjszakájában történik.

A Szentírás egyes oldalain úgy tűnik, mintha Jézus imája, az Atyával való bensőséges kapcsolata irányítaná mindent. Például főleg a Getszemáni-kert éjszakájában látjuk ezt. Úgy tűnik, Jézus útjának utolsó szakasza (minden szempontból a legnehezebb a korábbi szakaszokhoz képest) abban az állandó hallgatásban találja meg értelmét, amivel Jézus az Atyához fordul. Egyáltalán nem könnyű ez az ima, sőt valódi küzdelem, a sportolók küzdésének értelmében, mégis olyan ima, mely képes hordozni a kereszt útját.

Látjuk tehát, mi a lényeg: *Jézus imádkozott.*

Jézus buzdón imádkozott a közös ima alkalmain, részt vett népe istentiszteletén, de a világ zajától távoli, csendes helyeket is keresett, melyek lehetővé tették, hogy lelke mélyére szálljon: próféta ő, aki ismeri a siva-

tagos táj köveit, és felmegy a hegyek magasába. Jézus utolsó szavai, melyeket halála előtt mondott a kereszten, egy zsoltárnak, vagyis egy imának, a zsidók imájának szavai: azokkal az imákkal imádkozott, amelyeket édesanyja megtanított neki.

Jézus úgy imádkozott, mint minden ember a földön. Viszont abban, ahogyan imádkozott, mégis volt valami titokzatos, valami, ami biztosan nem került el tanítványai figyelmét, ha az evangéliumokban ott találjuk az egyszerű és egyenes kérést: „Uram, taníts imádkozni bennünket” (Lk 11,1). Látták imádkozni Jézust, és tanulni akartak imádkozni: „Uram, taníts imádkozni bennünket!” Jézus nem utasítja el a kérést, nem féltékeny az Atyával való bensőséges kapcsolatára, hanem épp azért jött, hogy bevezessen bennünket ebbe az Atyával való kapcsolatba. Így tanítójává válik tanítvá-

nyai imájának, ahogyan biztosan mindnyájunkat is tanítani akar. Nekünk is kérnünk kellene: „Uram, taníts imádkozni engem! Taníts engem!”

Még ha valószínűleg évek óta imádkozunk is, mindig tanulnunk kell! Az ember imája, a sóhaj, mely annyira ösztönösen tör fel lelkünk-ből, vélhetően a világmindenség legmélyebb titka. Azt sem tudjuk, hogy az imák, melyekkel Istenhez fordulunk, ténylegesen olyan imák-e, amelyeket hallani szeretne tőlünk. A Szentírás helytelen imákról is beszámol, melyeket Isten elutasít: elég csak a farizeusról és vámosról szóló példabeszédre gondolnunk. Csak az utóbbi, a vámos tér haza megigazult a templomból, mert a farizeus gögös volt, élvezte, hogy az emberek imádkozni látták őt, és csak tettette az imát: a szíve hideg maradt. Jézus pedig azt mondja, hogy a farizeust nem ismerte el Isten igaznak, mert „aki felmagasztalja magát, az megaláztatik, aki pedig megalázza magát, az felmagasztaltatik” (Lk 18,14). Az ima első lépése az alázat; így kell odamennünk az Atyához, és azt mondani: „Tekints le rám, bűnös vagyok, gyenge vagyok, rossz vagyok”, mindenki tudja, mit kell mondania. De mindig alázattal kell kezdeni, és az Úr meghallgat. Az alázas imát meghallgatja az Úr.

Ezért most, amikor elkezdjük ezt a katekézissorozatot Jézus imájáról, a legszebb és legigazabb dolog, amit tennünk kell, megismételni a tanítványok kérését: „Mester, taníts imádkozni bennünket!” Szép lesz, ha az adventi időszakban ezt ismételtjük: „Uram, taníts imádkozni engem!” Mindnyáján fejlődhetünk egy kicsit, és jobban imádkozhatunk, ezért kérjük az Urat: „Uram, taníts imádkozni engem!” Tegyük ezt az adventi időben, és ő biztosan nem veszi hallatlanra kérésünket.

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News

Eljön-e a víg esztendő?

Mint minden évben, 2019-ben is arra számítunk, hogy a megelőző éveknél jobban sikerül majd az új év. Pedig 2017 és 2018 magasra tette a léceket. A bérek 10 százalékos meghaladó növekedése, a foglalkoztatás Európai Unióban kitűzött 70 százalékos mértékének elérése, a munkanélküliségnek a rendszerváltozást megelőző éveket idéző, 3,8 százalékos mértéke az egész kontinensen figyelemre méltó teljesítménynek számít. Tegyük hozzá, hogy a magyar fizetési mérleg már közel egy évtizede többlettel zár. Ez – némely előrejelzésekre rácsfolva – nem járt együtt a növekedési ütem lelassulásával, viszont elkerülhetővé tette azt, hogy a gazdaságban szó szerint mindent alá kelljen rendelni a fizetésektelenség elkerülésének, mint a 70-es, a 80-as és a 90-es években.

Már-már kihúzhathnánk magunkat, ha nem járnánk nyitott szemmel az országban. Ha őszinték vagyunk, nem tagadhathjuk el: megjelent Magyarországon a hivalkodó fogyasztás, sőt némely vezető politikusi szavai – még inkább tettei – azt szemléltetik, hogy a „te is annyi vagy, amennyit megkeresel, s még inkább: annyi vagy, amennyit elfogyasztasz”

az egyedül és biztosan nyerő kártya.

Eközben a hatalom mintha rendészeti eszközökkel vélné megoldhatónak a hajléktalanság problémáját, ami minden ismeret szerint tízezreket érint. A Máltai Szeretetszolgálat és az Ökumenikus Szeretetszolgálat munkatársai a megmondható annak, hogy sosem voltak munka nélkül, még az ünnepi időszakban sem. Az ország elszigetelt kis falvaiban és a nagyvárosokban egyaránt meg kell látnunk a csillogás mellett az elkészítő nyomort, az emberi szenvedés számtalan arcát, ahogy erre Ferenc pápa nem szűnő lendülettel emlékeztet mindahányunkat. S miközben Magyarország nem tartozik a világ leginkább egyenlőtlen országai – például Kína, Brazília, Dél-Afrika, Oroszország – sorába, a szociológiai felmérések szerint a vagyoni elmúlt évekbeli gyarapodása nálunk sem csorgott le mindenkihez, ahogyan azt a túlegyszerűsítő közgazdasági nézetek sugallták volna. Pedig az állam igazán nem szűkölködik adóbevételekben: minden két forintból egyet a közönsébe visznek.

Nagy ellentmondás forrása mind a gazdaságban, mind a társadalomban az a tény,

hogy közel egymillióval több foglalkoztatott – euróban számolva – alig állít elő több értéket, mint egy évtizeddel ezelőtt. Ez a munkaadó oldalról azt jelenti, hogy a termelékenység szintje alacsony,

”

A magyar fizetési mérleg már közel egy évtizede többlettel zár. Ez – némely előrejelzésekre rácsfolva – nem járt együtt a növekedési ütem lelassulásával, viszont elkerülhetővé tette azt, hogy a gazdaságban szó szerint mindent alá kelljen rendelni a fizetésektelenség elkerülésének.

vagyis a bérek lendületes növekedése így bizonyára nem folytatódhat. Nagyon igaz, amit sokféle illetékes hangoztat, hogy ha a magyar gazdaságban az újítás, a kezdeményezőkészség lehetővé tenné, hogy ugyanannyi munkával több értéket termeljünk, akkor ez nem volna gond. Am a valóságban vélhetőleg nem ok nélkül terjesztették a törvényhozás elé azt a törvényt,

amely inkább a túlmunka korlátozását szüntetné meg. Pedig régi megfigyelés, hogy nálunk aki munkát talál, többnyire igen sokat dolgozik, és nem csak a három műszakban működő gyártósorok mellett (amelyek ma már elég ritkák).

A mindennapi ember oldaláról nézve az elmondottak azt jelentik, hogy munka van – inkább a munkakéz vált hiánycikké. De a jó munka, a nemcsak jól fizető, de a szellemi kibontakozást segítő és a megelégedettséget is növelő állás bizony kevés. Sokan mennek külföldre – a statisztika kimutatásai szerint félmillióan, azaz minden tizedik magyar munkavállaló külföldön talál megélhetést. Hazautalásaik nemzetgazdasági jelentősége meghaladja az európai uniós alapokból lehívott összegeket is.

Ismerős dilemmával szembeesülünk. Hiszen ki ne örülne annak, ha gyermeke vagy unokája külföldön jobb állást, jobb iskolát, jobb életet talál, mint amit itthon lelne. Ugyanakkor – őszinte pillanatában – melyikünk tagadná, milyen nélkülözést jelent a távolba szakadtak által hagyott úr? Örülünk annak, hogy – egy konkrét példát említve – barátunk fia Németországban

asztrofizikusként kap állást. De vajon nem hiányzik-e ez a fiú a magyar társadalomból? Nem lesz-e gond abból, hogy a gyermekei talán majd csupán egy-két mondatot tudnak az anyanyelvünkön? Mint látjuk, ez tömegjelenség, nem kivételes állapot.

E tekintetben fontos az az ellentmondás is, hogy jelentős részben a legkiválóbbak mennek külföldre. Az itthon maradtoknak nagy – bár csökkenő – része vesz részt felsőfokú oktatásban. Ugyanakkor nem kérdéses, hogy a tanintézményeket elhagyók háromnegyede-negyötöde alig három esztendő után szerez felsőfokú képesítést. Igaz, ez jobb, mint ha semmit nem tanult volna. De – tegyük a szívünkre a kezünket – melyikünk választana olyan orvost, jogtanácsost vagy közgazdászt saját gondjainak megoldására, akiről tudván tudja, hogy pusztán a – korábban gyorstalpalónak nevezett – képzést végezte el, és az alapidiploa birtokában látja el feladatát? A bérek és a képzettség között meglazult kapcsolat nem abba az irányba mutat, amit egykor *Széchenyi István* „a kiművelt emberfők országaként” megálmodott. Pedig ha valamikor, akkor ma jött el a tudásalapú

társadalom és ezzel együtt az élethosszig tartó tanulás korszaka. Ez utóbbi különösen a világ működő részére igaz, ahol nem a föld méhéből nyert olaj, gáz vagy arany értékesítéséből származó természeti járadék, hanem valami komolyabb tétel a nemzetgazdaság vívmőereje.

Örömmel konstatajuk tehát azt, hogy a magyar gazdaság leküzdötte számos, korábban szorító nehézségét. Egyáltalán azonban óvunk attól, hogy bárki azt gondolja – és hirdesse –, hogy „itt van már a Kánaán”. Az ország közepes fejlettségű, s közismert veszély ilyenkor, hogy beragad a közepes fejlettségű csapdájába. Elhanyagolhatja az inkább fontos, mint látványos intézkedéseket – az oktatást, a jogállamiságot, a környezet védelmét –, és lemaradhat az új informatikai-technológiai forradalom vonatáról. Csak reménykedhetünk abban, hogy ezt a csapdát felelős döntések révén az ország elkerüli, és hogy távlatos gondolkodásmód váltja föl az elmúlt időszak többnyire rögtönzött intézkedéseit.

Csaba László
közgazdász,
egyetemi tanár